

Dokumentoinnilla, arvioinnilla ja lasten osallisuudella varhaiskasvatuksen laatua

Opetushallituksen rahoittaman Dokumentoinnilla, arvioinnilla ja lasten osallisuudella varhaiskasvatuksen laatua – hankkeen koulutuksen osallistujilta koottuja, Etelä-Savossa ja Kainuussa käytössä olevia varhaiskasvatuksen henkilöstön tapoja arvioida päiväkodin toimintaa ja osallistaa lapsia.

Kuvat tai sanapilvet:

1. Mitä ja miten varhaiskasvatuksessa arvioidaan? Käytössä olevia arviointimenettelyjä ja arvioinnin kohteita.
2. Ideoita ja jo käytössä olevia käytäntöjä lasten toteuttamaan arviointiin
3. Lasten osallisuutta edistäviä rakenteita ja toimintatapoja
4. Lasten projektien syntymekanismeja. Lasten toiminnasta lähtöisin olevien projektien syntymisen impulssi ja projektin teemat tai sisällöt.

Mitä ja miten varhaiskasvatuksessa arvioidaan?

**Kaupungin yhteisen
arviointikriteeristön
mukaan**

**Toiminnan
arviointia lasten
mielipiteiden
kautta**

**Lasten
osallisuuden
toteutumista
suunnitelmaan
peilaten**

**Tiimipalaverit yhdessä
muiden ryhmien
kanssa, miten on
mennyt, miten
kehitetään**

**Ryhmä- ja
yksikkökohtainen
arviointi,
tammikuu ja
toukokuu**

**Kerran kuukaudessa
iltapalaveri, jossa
arvioidaan laajemmin
toiminnan sisältöä ja
tiimin toimintaa**

**Havainnointi
Kirjoittamalla
muistiin
Keskustelemalla
Kuvaamalla**

**Lasten kanssa
toiminnan
arvioimista.
Lasten
mielipiteet.**

**Tiimin toimivuutta
keskustellen**

**Toiminnan arviointi
viikoittain
ryhmäpalaverissa**

**Toimintaa
Vasuja
Vuorovaikutusta
Ped. ympäristöä
Leikkiä**

**Vuorovaikutuk-
sen laatua,
toimivuutta**

**Talon
yhteiset
palaverit**

**Toiminnan
arviointi**

**Tiimitoiminnan
arviointi**

**Käytäntöjen arviointia ja
kehittämistä tiimissä
kokemusten ja tiedon pohjalta**

**Tiimeissä
viikoittain**

**Tiimissä kuukausi-
arviointi**

**Tiimipalaveri
Talon palaverit
Pedagogiset
palaverit
Kyselyt
vanhemmille
Vanhempainillat
Lastenkokoukset**

**Vasuihin
kirjattujen
tavoitteiden
etenemistä**

**Perustoimintojen
toimivuuden arviointia
keskustelemalla
päivittäin**

**Lapset tekevät
itsearviointia
puolivuositain
purjelaivalomakkeella**

IDEOITA JA KÄYTÄNTÖJÄ LASTEN TOTEUTTAMAAN ARVIOINTIIN

**"Tähtieskari" haastattelee
perjantaina muita**

**Lasten perjantaiparlamentti
(-palaveri, -kokous)**

**Digikamerat ryhmiin: lapset
saavat kuvata mielipaikkoja
ja leikkejään (muista
valokuvauslupa!)**

**Kameran aktiivinen käyttö,
jolloin lapset oppivat
ilmaisemaan itseään kuvien
avulla**

**"Mieluisin leikkipaikka/lelu"
-leikki pienryhmänä**

"Sylittely-arviointi"

**"Mitä tekisit mieluiten
kenenkin aikuisen kanssa"
ts. lapsen kokemus ryhmän
eri aikuisista**

**Lasten ja vanhempien
"toivepuu" ja toiveiden
toteutumisen arviointi**

**Päivittäinen
"asiakaspalaute" joka
dokumentoidaan**

**Lapsihaastattelut
vertaishaastatteluna**

**Lapsihaastattelu, jonka
vanhemmat toteuttavat
kotona**

**Lapsihaastattelu, jonka
esimies toteuttaa otoksena**

**Toiminnan arviointi
hymynaamasymbolien
kautta**

LASTEN OSALLISUUTTA EDISTÄVIÄ RAKENTEITA JA TOIMINTATAPOJA

Huomioiminen teemoittamisessa
Suunnittelu lasten parityönä
Kyselyt Toiveet perustoimintojen osalta
Vanhempien osallisuus
Vanhempien kanssa
Toivepurkit
Ideoiden kuuleminen
Padlet-seinä
Huoltajien vierailut
Vasukeskustelu
Ajatusten kuuleminen
Päivittäinen vuorovaikutus vanhempien/huoltajien kanssa
Huoltajilla mahdollisuus esittää toiveita ja ajatuksia
Ryhmän kanssa
Viestit
Talkoot
Google forms -kysely
Teemaillat
Kasvatuskeskustelut
Itsearviointilomakkeet lapsille
Aurinko-pilvi -kuvahaastattelu

Kirjaaminen
Valokuvaaminen
Arviointikeskustelu
Keskusteluttaminen
Tunnekuvat
Haastattelut
Eleiden ja ilmeiden tulkinta
Saduttaminen
Palautelomake
Kuuntelu ja hetkeen tarttuminen
Viikon henkilö
Lasten kanssa
Elävä seinä
Teemoitetut tapahtumat
Wilma
Kehkeytyvät keskustelut
Äänestykset

Tuumaustauot
Yhteiset neuvottelut
Toiminnalliset illat
Lapsen osallisuus -kaavake
Huomioiminen arjessa
Muksunetti
Huomioiminen toiminnan suunnittelussa
Kyselyt huoltajille
Daisy
Kommunikaatiota tukevat menetelmät
Nurinkurin päivä
Toivepuu
Kyselyt perheille
Suunnittelu lasten kanssa
Oma vihko
Vanhempainillat
Kahdenkeskiset tuumaustauot
Wilma
Retket vanhempien kanssa
Hetkessä eläminen

Loppupiirit
Sähköposti
Kuvat
Palaute
Blogi
Sähköinen kysely
Lapsen kuuleminen
Toive- ja palautelaatikko
Toiveiden kuunteleminen
Työryhmät
Dokumentointi
Toimikunnat
Aamupiiri
Yhteiset päätökset
Lapsen kanssa
Tiimissä

Ajatuskartta
Vanhempaintoimikunta

Lasten projektien syntymekanismi – puuhasta projektiksi

Mitä tarkoittaa tutkiminen, mitä olisi kiva tutkia?

Hattara-projekti

Spontaani Piippolan vaari -laulu siirtymätilanteessa

Laulu vuodenaajoista

Vuodenaikoja laulaen, liikkuen, kädentaidoilla, tutkimalla

Entisaikojen ritarielämää -lainakirja

Linna-projekti

Maatila-projekti

Vesileikit ulkona

Vesiteema

Autoleikit

Askarrellaan isoa pahviautoa ja pienille autoille ratoja

Toistuva toive käydä tapaamassa puista karhua

Karhu-projekti

Innostus katsella avaruuskirjoja

Avaruusteema

Avaruus-projekti

Kotileikki

Pizzeria-kahvila

Ruokapöytäkeskustelu

Eläin-roolileikit

Piirrettiin, liimattiin, tehtiin esityksiä, lisättiin musiikkia

Metsäretkellä tutkittiin onkaloita

Metsän örkit

Metsän eläimet

Halu tehdä nukketeatterin hahmoja